

Intrångsersättningar vid ledningsdragning

Ale, Härryda, Lidköping och Skövde kommungrupper

Vid LRF Västra Götalands regionförbundsstämma behandlades ett antal motioner om elnät, datakommunikation, VA och vägar. Diskussionen var omfattande och några specifika yrkanden kristalliserades ut ur den.

LRF Västra Götaland anser att förslaget om vinstdelning vid elöverföring, trots att det tidigare varit uppe för diskussion utan att vinna gehör, åter måste aktualiseras. Även förnyad intrångsersättning när ny koncession för elöverföring krävs kan vara en möjlighet. Detta försvåras dock av att kravet på omkoncession har minskat. Alternativt borde ny ersättning betalas när för området normal omloppstid för skogen uppnåtts.

En möjlighet som bör diskuteras är en radikal förändring av skogs- och åkernormerna för att stärka rätten till ersättningar som gör det dyrare att använda ej marksnål teknik. Skogens reella tillväxt är en del och även ersättningarna för storm- och torkskador behöver uppdateras.

Tekniken för att förlägga lokal-, regional- och stamnätet i marken finns. För att minimera intrånget bör kabeldragning följa övrig infrastruktur. Kablar, fiber och VA-ledningar förläggs och underhålls bäst när de finns nära farbara vägar.

Det finns två lite äldre rapporter om kostnaderna för att bygga kraftledningar, dels SPRI:s från 2008, ”*Sammanställning av kostnader för luftledningar och kablar i regionnät 40-130 kV*” och Sweco:s från 2009, ”*Standardkostnader regionnätet*”, som är gjord på uppdrag av Energimarknadsinspektionen. Det har hänt mycket när det gäller teknikutveckling så nya fakta behövs. Därför anser LRF Västra Götaland att en ny oberoende utredning om standardkostnader i region- och stamnät bör göras.

LRF Västra Götaland anser att det är stötande att monopolföretag kräver att enskilda företag och markägare ska släppa till mark för all framtid mot en engångsersättning.

Det har genomförts en utredning av Energimarknadsinspektionen, på uppdrag av regeringen, om samhällsnyttan i stamnätet. ”*Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el.*” Utredningen har varit på remiss 2018, Ei R2018:06.

LRF Västra Götaland anser att det är viktigt att inte bara investeringskostnaderna ska ligga till grund för att säga att annan teknik än luftledning är för dyrt. Självfallet har kabelförläggning höga initiala kostnader för kablar och förläggning men det fortlöpande underhållet kostar i gengäld väldigt lite. Inte heller vinsten av att slippa ljud från ledningen, förstörd utsikt och inte minst magnetfält från växelströmsledningar beaktas. En luftledningsgata som kontinuerligt röjs binder mycket lite koldioxid.

Det är inte bara intrång från elledningar som är ett bekymmer. Fiberdragningar, VA och vägar ska också fram och ger inskränkningar för lantbruksföretagarna. Frustrationen är stor över mindre kompetenta entreprenörer och uppträdandet från dem som vill nyttja annans mark lämnar allt för ofta mycket i övrigt att önska.

LRF Västra Götaland yrkar att riksförbundsstämman beslutar uppdra åt riksförbundsstyrelsen

- att Energimarknadsinspektionen tillskrivs om att en ny oberoende utredning görs av standardkostnaderna i regionnätet,
- att aktivt påverka riksdag och regering för att stärka markägarnas rättigheter vid intrång från infrastruktur och
- att regleringsbrev, ägardirektiv och lagstiftning skärps för elnätsföretagen så att marksnål teknik alltid ska användas.